

Řešení případu s komentářem

Případ Kubík versus Nabokov – dodávka hutních výrobků do Užhorodu

Obecný komentář k testu

Tomuto poučení věnujte zvláštní pozornost

Účelem tohoto testu č. 3 v podzimním semestru je osvědčit v rámci předmětu Mezinárodní právo soukromé I. (MP504Z) schopnost:

- nalézt patřičné kolizní normy pro základní soukromoprávní otázky s mezinárodním prvkem,
- vnímat vzájemnou vazbu mezi dvěma základními předpisy kolizního práva – zákonem č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZMPS“) a Úmluvou o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, (dále jen „Římská úmluva“; publikována v č. 64/2006 Sb. m. s.).

Test sestává z úvodního textu – popisu skutkového stavu (zadání) a z otázek. Na otázky se reaguje tak, že se do předpřipravených políček vepisují čísla nalezených ustanovení.

Doba zpracování je maximálně 10 minut, odpovědník lze otevřít:

- v **ukázkové verzi** opakovaně, vždy se zadá nová sada otázek až do vyčerpání všech variací; správné odpovědi bude možno ihned po zpracování testu.
- v **ostré verzi** otevřít pouze jednou a výsledky bude možno ověřit až po skončení období, ve kterém je test otevřen.

Odpovědi v testu se provádějí doplňováním ustanovení – objeví se **9 políček**, do kterých lze vepsat číslo paragrafu (případně článku) příslušného právního předpisu, dále číslo příslušného odstavce a písmene (případně bodu), vše v závislosti na formě, ve které je příslušný právní předpis členěn – doplňují se tedy jen číslice a písmena (bez znaků teček a závorek), jinak nebude možno vyhodnotit odpověď jako správnou. Nevyplněná odpověď na otázku vypadá v odpovědníku takto:

§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm.

Takže například odkaz na § 10 odst. 2 písm. a) ZMPS bude vypadat následovně:

§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm.

Někdy je však nutno použít více ustanovení současně, poněvadž jedna kolizní norma sama o sobě neposkytne kolizní řešení (cestu k právnímu řádu rozhodnému), takže například při kolizním řešení zadání, jež se bude týkat (1) platnosti (2) změny (3) kupní smlouvy uzavřené před 1. 7. 2006, bude třeba použít § 4 ve spojení s § 11 a ten ve spojení s § 10 odst. 2 písm. a) ZMPS, v tomto případě se políčka vyplňují postupně takto:

§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm.

Může se stát, že dotazovaný právní předpis neobsahuje kolizní normu, která reguluje právní otázku, jež je předmětem zadání (například tehdy, pokud věc nespadá do předmětu působnosti předpisu); v takovém případě se nevyplňuje žádné políčko.

Pokud lze odpovědět několika způsoby (zadání má několik kolizních řešení), vyberte si jen jedno. Nesnažte se vyplnit několik variant!

Popis skutkového stavu (zadání)

Jaromír Kubík z Ostravy a Jurij Nabokov z Užhorodu, oba podnikatelé, spolu uzavřeli dne 29. 11. 2006 při jednání v Užhorodě smlouvu o dodávce hutních výrobků z Ostravy do Užhorodu. Jaromír Kubík trval na sjednání výhrady vlastnického práva, a to až do úplného zaplacení kupní ceny za zboží. Ve smlouvě byly uvedeny mimo jiné následující doložky:

- a) *Tato smlouva se řídí českým právem a následky jejího porušení se řídí právem ukrajinským.*
- b) *Výhrada vlastnického práva se řídí českým právem.*

Přepravu zboží zajišťoval Jaromír Kubík vlastním nákladním autem. Krátce po přechodu slovensko-ukrajinské hranice došlo k nehodě, když došlo ke kolizi dvou nákladních vozů, přičemž nehodu způsobil řidič vozidla společnosti Carpathian transit, s. r. o. se sídlem v Žilině. V důsledku nehody došlo ke vzniku prodlení s dodávkou zboží (zajištění nového vozidla a překládka zboží) o pět dnů.

Jurij Nabokov zboží převzal, avšak podle smluvených podmínek je ani po třech písemných upomínkách nezaplatil. Jaromír Kubík požaduje náhradu veškeré škody, která mu v souvislosti s dodávkou zboží vznikla, a vrácení zboží s odůvodněním, že je vlastníkem věci, na což mu Jurij Nabokov odpověděl, že výhrada vlastnického práva nevyvolala žádné účinky, neboť nebyla v souladu s ukrajinským právem zapsána do veřejnoprávního registru.

Otázky s odpověďmi a komentářem

Po přečtení zadání je třeba si před vlastním řešením nejprve utřídit myšlenky – provést kvalifikaci.

Zadání vychází z toho, že veškeré otázky by řešil český soud.

Toto zpracování zvolilo **kvalifikaci podle legis fori**, a to pro tyto výhody: kvalifikační statut je právo platné v místě rozhodování, soud je nejlépe zná a je tím dosaženo při hledání práva rozhodného souladu mezi kvalifikačním statutem, kolizními normami a procesními normami platnými v místě rozhodování.

Provedení kvalifikace:

A. Vztah mezi Jurijem Nabokovem a Jaromírem Kubíkem

0. Jedná se o soukromoprávní vztah, mezinárodní prvek spočívá v odlišnosti míst podnikání smluvních stran ve spojení s okolností, že je plněno přes hranice.
1. Jedná se o smluvní majetkový závazek – konkrétně o kupní smlouvu (§ 409 a násl. ObchZ).
2. Dílčí problémové otázky:^{*)}
 - 2.1. Promlčení práv ze smluvního závazku.
 - 2.2. Následky porušení smluvního závazku.
 - 2.3. Odstoupení od smlouvy (buď způsob zániku závazku, nebo jako následek porušení smlouvy).

B. Vztah mezi Jaromírem Kubíkem a Carpathian transit, s. r. o.

0. Jedná se o soukromoprávní vztah, mezinárodní prvek spočívá v odlišnosti míst podnikání smluvních stran ve spojení s okolností, že protiprávní stav nastal na území státu, který je odlišný od místa podnikání alespoň jednoho ze subjektů.
1. Jedná se o mimosmluvní majetkový závazek – odpovědnost za škodu vzniklou zaviněným porušením zákonné povinnosti (§ 420 a násl. ObčZ).
2. Dílčí problémové otázky:
 - 2.1. Náhrada škody.

^{*)} Dílčí problémové otázky jsou definovány vždy podle toho, co je předmětem hlavních problémů spojených s řešeným právním vztahem; v rámci testového zkoušení je lze definovat podle obsahu dílčích otázek, které jsou v testu kladeny.

C. Vztah mezi Jaromírem Kubíkem a třetí osobou, která nabyla zboží od Jurije Nabokova

0. Jedná se o soukromoprávní vztah, mezinárodní prvek spočívá v odlišnosti míst vlastníka a osoby, která má věc ve své moci, ve spojení s okolností, že věci, o něž jde, jsou na území jiného státu, než je vlastník.
1. Jedná se o otázku, zda zaniklo věcné právo Jaromíra Kubíka, resp. zda vzniklo vlastnické právo tercií (zejm. § 132 a násl. ObčZ).
2. Dílčí problémové otázky:
 - 2.1. Vznik/zánik věcného práva k věci movité (reivindikace).

Vzhledem k tomu, že se skutkový stav stal po 1. 7. 2006, aplikuje se Římská úmluva, to však jen na otázky, které jsou v rozsahu její věcné působnosti. Strany si zvolily ve smlouvě právo.

Zpracování otázek:

Otázka 1: Podle které kolizní normy (kterých kolizních norem) obsažené (obsažených) v ZMPS posoudíte nárok Jaromíra Kubíka na náhradu škody proti Carpathian transit, s. r. o.?

Myšlenkový proces: Vzhledem k tomu, že podle provedené kvalifikace jde o náhradu škody z titulu mimosmluvní odpovědnosti, aplikuji ZMPS, nikoliv Římskou úmluvu, neboť ta se na otázky mimosmluvní odpovědnosti nevztahuje. Použiji tedy § 15 ZMPS.

Tabulku v odpovědníku proto vyplním takto:

§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm.

Otázka 2: Podle které kolizní normy (kterých kolizních norem) obsažené (obsažených) v Římské úmluvě posoudíte nárok Jaromíra Kubíka na náhradu škody proti Carpathian transit, s. r. o.?

Myšlenkový proces: Vzhledem k tomu, že podle provedené kvalifikace jde o náhradu škody z titulu mimosmluvní odpovědnosti, aplikuji ZMPS, nikoliv Římskou úmluvu. Vzhledem k tomu, že zní otázka výslovně na Římskou úmluvu, nepoužiji žádné její ustanovení.

Tabulku v odpovědníku proto vyplním takto:

čl. odst. písm. ve spojení s
čl. odst. písm. ve spojení s
čl. odst. písm.

Otázka 3: Podle které kolizní normy (kterých kolizních norem) obsažené (obsažených) v ZMPS posoudíte, zda je přípustné zvolit ukrajinské právo pro následky porušení závazku podle doložky uvedené v zadání sub a)?

Myšlenkový proces: Vzhledem k tomu, že podle provedené kvalifikace jde o otázku porušení závazku ze smlouvy, použije se Římská úmluva, nikoliv ZMPS, proto se nepoužije žádné jeho ustanovení.

Tabulku v odpovědníku proto vyplním takto:

§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm.

Otázka 4: Podle které kolizní normy (kterých kolizních norem) obsažené (obsažených) v Římské úmluvě posoudíte možnost odstoupit od smlouvy mezi Jaromírem Kubíkem a Jurijem Nabokovem?

Myšlenkový proces 1: Vzhledem k tomu, že podle provedené kvalifikace je odstoupení od smlouvy otázkou následku porušení závazku a na tuto otázku se vztahuje rovněž Římská úmluva, hledám kolizní řešení v ní. Kolizní norma pro následek porušení závazku je obsažena v čl. 10 odst. 1 písm. d) Římské úmluvy. Toto ustanovení však samo o sobě neurčuje žádný právní řád, ale odkazuje na právo určené podle čl. 3 až 6 a podle čl. 12 (tj. na obligační statut, tj. lex causae). Vzhledem k tomu, že se jedná o smluvní majetkový závazek a strany pro něj podle doložky a) uvedené v zadání zvolily právo, bude se určovat lex causae na základě čl. 3 odst. 1 Římské úmluvy. Proto pro kolizní řešení položené otázky musím použít čl. 10 odst. 1 písm. d) ve spojení s čl. 3 odst. 1 Římské úmluvy.

Tabulku v odpovědníku proto vyplním takto:

čl. odst. písm. ve spojení s
čl. odst. písm. ve spojení s
čl. odst. písm.

Myšlenkový proces 2: Vzhledem k tomu, že podle provedené kvalifikace lze chápat odstoupení od smlouvy také jako způsob zániku závazku a na tuto otázku se vztahuje Římská úmluva, hledám kolizní řešení v ní. Kolizní norma pro zánik závazku je obsažena v čl. 10 odst. 1 písm. c) Římské úmluvy. Toto ustanovení však samo o sobě neurčuje žádný právní řád, ale odkazuje na právo určené podle čl. 3 až 6 a podle čl. 12 (tj. na obligační statut, tj. lex causae). Vzhledem k tomu, že se jedná o smluvní majetkový závazek a strany pro něj podle doložky a) uvedené v zadání zvolily právo, bude se určovat lex causae na základě čl. 3 odst. 1 Římské úmluvy. Proto pro kolizní řešení položené otázky musím použít čl. 10 odst. 1 písm. c) ve spojení s čl. 3 odst. 1 Římské úmluvy.

Tabulku v odpovědníku proto vyplním takto:

čl. odst. písm. ve spojení s
čl. odst. písm. ve spojení s
čl. odst. písm.

Otázka 5: Podle které kolizní normy (kterých kolizních norem) obsažené (obsažených) v ZMPS posoudíte určení vlastnického práva mezi Jaromírem Kubíkem a třetí osobou (Ukrajinec), na kterou v mezičase Jurij Nabokov zboží převedl?

Myšlenkový proces: Vzhledem k tomu, že podle provedené kvalifikace jde o otázku vzniku vlastnického práva k věci movité a Římská úmluva se na tyto otázky nevztahuje, aplikuji ZMPS. Použije se kolizní norma obsažená v jeho § 6 v první větě.

Tabulku v odpovědníku proto vyplním (vzhledem k tomu, že členění na věty tabulka nežádá) takto:

§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm.

Otázka 6: Podle které kolizní normy (kterých kolizních norem) obsažené (obsažených) v ZMPS posoudíte promlčení práv mezi Jaromírem Kubíkem a Carpathian transit, s. r. o.?

Myšlenkový proces: Vzhledem k tomu, že podle provedené kvalifikace je vztah mezi Jaromírem Kubíkem a Carpathian transit, s. r. o. mimosmluvním závazkem, reguluje tuto otázku ZMPS, nikoliv Římská úmluva. Jde otázku promlčení práv, kterou upravuje § 13 odst. 1 ZMPS, ten však neurčuje žádný konkrétní

právní řád, ale odkazuje na ten právní řád, jímž se řídí promlčované právo – v tomto případě nárok na náhradu škody podle § 15 ZMPS. Proto pro kolizní řešení položené otázky musím použít § 13 odst. 1 ve spojení s § 15 ZMPS.

Tabulku v odpovědníku proto vyplním takto:

§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm.

Otázka 7: Podle které kolizní normy (kterých kolizních norem) obsažené (obsažených) v ZMPS posoudíte promlčení práv ze smlouvy mezi Jaromírem Kubíkem a Jurijem Nabokovem?

Myšlenkový proces: Vzhledem k tomu, že podle provedené kvalifikace je mezi Jaromírem Kubíkem a Jurijem Nabokovem smluvní majetkový závazek a jde o otázku promlčení tohoto práva, použije se Římská úmluva, nikoliv ZMPS, proto se nepoužije žádné ustanovení ZMPS.

Tabulku v odpovědníku proto vyplním takto:

§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm. ve spojení s
§ odst. písm.

Otázka 8: Podle které kolizní normy (kterých kolizních norem) obsažené (obsažených) v Římské úmluvě posoudíte promlčení práv ze smlouvy mezi Jaromírem Kubíkem a Jurijem Nabokovem?

Myšlenkový proces: Vzhledem k tomu, že podle provedené kvalifikace je mezi Jaromírem Kubíkem a Jurijem Nabokovem smluvní majetkový závazek a jde o otázku promlčení tohoto práva, použije se Římská úmluva, nikoliv ZMPS. Kolizní norma pro promlčení je obsažena v čl. 10 odst. 1 písm. d) Římské úmluvy. Toto ustanovení však samo o sobě neurčuje žádný právní řád, ale odkazuje na právo určené podle čl. 3 až 6 a podle čl. 12 (tj. na obligační statut, tj. lex causae). Vzhledem k tomu, že se jedná o smluvní majetkový závazek a strany pro něj podle doložky a) uvedené v zadání zvolily právo, bude se určovat lex causae na základě čl. 3 odst. 1 Římské úmluvy. Proto pro kolizní řešení položené otázky musím použít čl. 10 odst. 1 písm. c) ve spojení s čl. 3 odst. 1 Římské úmluvy.

Tabulku v odpovědníku proto vyplním takto:

čl. odst. písm. ve spojení s
čl. odst. písm. ve spojení s
čl. odst. písm.
